

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 22783/2024-M_OPMR

Číslo záznamu: 105912/2024

ČIASTKOVÝ PROTOKOL

O VÝSLEDKU DOZORU PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

„LIPKA“, ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB LIPOVÁ

Na základe poverenia č. 189/2024/OlvSS zo dňa 03.06.2024 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) dozor podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) nad dodržiavaním zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) pri poskytovaní sociálnych služieb (ďalej len „dozor“) pri plnení povinností poskytovateľa sociálnej služby:

- POSKYTOVAŤ SOCIÁLNU SLUŽBU NA ODBORNEJ ÚROVNI

- podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách, a
- podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách – **kritéria 1.4** (Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby),

- PRI OCHRANE ŽIVOTA, ZDRAVIA A DÔSTOJNOSTI PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

- podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách, a
- podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách – **kritéria 1.8** (Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia), **kritéria 1.9** (Ochrana pred zlým zaobchádzaním), **kritéria 3.3** (Prijímateľom pobytovej sociálnej služby je poskytovaná primeraná strava, nezávadná pitná voda a zabezpečené oblečenie, ktoré vyhovuje ich potrebám a preferenciám),

- DODRŽIAVAŤ MAXIMÁLNY POČET PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY NA JEDNÉHO SVOJHO ZAMESTNANCA

- podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách, a
- podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách – **kritéria 2.2** (Štruktúra a počet pracovných miest a kvalifikačné predpoklady na ich plnenie sú v súlade s § 84. Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám)

voči dozorovanému subjektu podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – poskytovateľovi sociálnej služby „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, Lipová 131, 941 02 Lipová, IČO 00587052, s miestom poskytovania sociálnej služby Lipová 131, 941 02 Lipová, druh poskytovanej sociálnej služby: špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb (ďalej len „poskytovateľ“ alebo „dozorovaný subjekt“).

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru primerane postupuje podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci v rozsahu nevyhnutnom vzhľadom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona o kontrole v štátnej správe (vstúpili do zariadenia dozorovaného subjektu, vyžiadali si od dozorovaného subjektu dokumentáciu a iné súvisiace písomnosti, vyjadrenia a údaje). Vo svojich zisteniach tak vychádzali z takto získaných informácií poskytnutých poskytovateľom, zamestnancami poskytovateľa, ako aj z rozhovorov s prijímateľmi sociálnej služby v dozorovanom subjekte.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe, ak je predmet kontroly (dozoru) osobitý a súčasne vyžaduje zaznamenať stav časti predmetu kontroly (dozoru) **z dôvodu osobitného postupu alebo osobitného spôsobu riešenia zistených nedostatkov**, vypracujú poverení zamestnanci na výkon dozoru **čiasťový protokol**.

Podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, **ak ministerstvo pri výkone dozoru zistí nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby, u ktorých možno dôvodne predpokladať, že odôvodňujú začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb**, podá (ministerstvo) na príslušný orgán **podnet na začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb**.

Ministerstvo takto z dôvodu, že pri výkone dozoru bolo zistené, že poskytovateľ sociálnej služby **prestal spĺňať podmienky na zápis do registra sociálnych služieb**, keď Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja je vecne príslušným správnym orgánom vo veci zápisu ako aj výmazu sociálnej služby z tohto registra, **podáva podnet na začatie konania o výmaze dozorovaného subjektu z registra**.

Podľa ustanovenia § 64 ods. 6 zákona o sociálnych službách sa údaje o hygienických podmienkach zodpovedajúcich druhu, forme a počtu prijímateľov sociálnej služby preukazujú kópiou **právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov do prevádzky alebo o zmene v ich prevádzkovaní a o schválení prevádzkového poriadku alebo jeho zmeny príslušným orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**.

Dozorovaný subjekt ISV predložil dokument „Prevádzkový poriadok zariadenia sociálnych služieb“ z januára 2018, v ktorom je o. i. uvedené, že bývanie je zabezpečené v 3 – 7 lôžkových izbách. Z dokumentu nie je zrejmé, kedy bol vydaný a ani právne relevantným postupom schválený.

Na účely výkonu dozoru požiadala ISV o poskytnutie súčinnosti Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch (ďalej len „RÚVZ NZ“) a Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja. Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja vo svojej odpovedi zo dňa 23.07.2024 o. i. konštatoval, že poskytovateľ sociálnych služieb pri zmene zápisu v registri

v roku 2011 predložil ako doklad preukazujúci hygienické podmienky Rozhodnutie RÚVZ NZ č. 3774-2/2011 o schválenej zmene v poskytovaní sociálnych služieb zo dňa 26.8.2011 týkajúcej sa kapacity a druhu sociálnej služby a uviedol, že v zariadení sa nevykonávali žiadne podstatné stavebné úpravy, nakoľko svojou podstatou bolo zariadenie pripravované prejsť procesom deinštitucionalizácie. RÚVZ NZ vo svojej odpovedi zo dňa 04.09.2024 konštatoval nesúlad schváleného prevádzkového poriadku poskytovateľa s platnou právnou úpravou, a to v častiach týkajúcich sa kapacity dozorovaného subjektu. Podľa zistení RÚVZ NZ dozorovaný subjekt prekračuje povolený počet ubytovaných prijímateľov sociálnej služby o 25 prijímateľov, čo nie je v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z.“).

Vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z. účinná od 01. augusta 2008 stanovila požiadavky, ktoré je poskytovateľ sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení podľa ustanovenia § 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách povinný splniť. Na základe ustanovenia § 15a ods. 3 uvedenej vyhlášky (novela vyhlášky č. 210/2016 Z. z.) zariadenia sociálnych služieb, ktorých priestory boli uvedené do prevádzky pred 1. októbrom 2016, museli splniť požiadavky podľa vyhlášky účinnej od 01. októbra 2016 do **01. októbra 2018**. Zákonodarca týmto prechodným ustanovením určil **exaktnú koexistenciu starej a novej právnej úpravy**, ktorej účelom bolo upraviť transformáciu právne relevantných skutočností pôvodnej právnej úpravy na podmienky novej právnej úpravy.

Dozorovaný subjekt nemá „schválený“ prevádzkový poriadok v právne relevantnom postupe vecne príslušným orgánom verejnej správy - regionálnym úradom verejného zdravotníctva. ISV teda konštatuje, že uvedené zákonom stanovené požiadavky a povinnosti od 01. októbra 2018 k dnešnému dňu dozorovaný subjekt neplní.

ZISTENÉ NEDOSTATKY

DOZOROM BOLO ZISTENÉ, ŽE DOZOROVANÝ SUBJEKT

NEPLNÍ POVINNOSTI

PODĽA USTANOVENÍ § 7 PÍSM. C) A § 9 ODS. 8 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

A. POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY NA ODBORNEJ ÚROVNI

Podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni.

B. OCHRANA ŽIVOTA, ZDRAVIA A DÔSTOJNOSTI PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách, keď kritérium 1.9 (Ochrana pred zlým zaobchádzaním) určuje taký štandard, že:

1. *Poskytovateľ sociálnej služby má spracované a realizuje preventívne opatrenia a postupy na zabránenie mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ostatným formám zlého zaobchádzania. Zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby zaobchádzajú s prijímateľmi sociálnej služby ľudsky, dôstojne a s úctou. Žiadny prijímateľ sociálnej služby nie je vystavený akejkoľvek forme týrania, ponižujúceho zaobchádzania, zneužívania alebo iným formám zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby má prijaté náležité opatrenia, aby nedochádzalo k žiadnym formám týrania, zanedbávania, zneužívania alebo zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby pomáha prijímateľom sociálnej služby, ktorí boli týraní, zanedbávaní alebo zneužívaní, získať potrebnú podporu. Voči osobe, o ktorej bolo preukázané, že týra, zneužíva alebo zanedbáva prijímateľov je vyhovená disciplinárna a iná právna zodpovednosť.*

ODŮVODNENIE NEDOSTATKOV ZISTENÝCH DOZOROM

Priestory, v ktorých dozorovaný subjekt poskytuje sociálne služby, nespĺňajú požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú priestorové, technické a hygienické podmienky prevádzkovania sociálnych služieb, čo bolo dôvodom na podanie podnetu Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja ako miestne príslušnému správnomu orgánu na začatie konania o výmaze poskytovateľa z registra sociálnych služieb zo strany ISV¹.

V dôsledku zásadného neplnenia priestorových podmienok nie je možné zabezpečiť prijímateľom sociálnych služieb v dozorovanom subjekte také fyzické prostredie, v ktorom by bolo možné realizovať ich právo na poskytovanie sociálnej služby spôsobom podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách².

Nedostatky fyzického prostredia dozorovaného subjektu zásadným spôsobom limitujú možnosti poskytovateľa odborným zameraním metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností kompenzovať, vyvážiť, či eliminovať ich negatívny dopad na každodenný život prijímateľov a ich právo žiť nezávislý život, a preto posudzovanie úrovne odborných činností, ktoré je dozorovaný subjekt povinný poskytovať v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení, nebude predmetom tohto čiastkového protokolu.

A. POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY NA ODBORNEJ ÚROVNI

I. NEPLNENIE POVINNOSTI POSKYTOVATEĽA POSKYTOVAŤ SOCIÁLNU SLUŽBU NA ODBORNEJ ÚROVNI PODĽA USTANOVENIA § 7 PÍSM. C)³

1. Dozorovaný subjekt neplní svoju povinnosť poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách, keďže **nevykonáva odborné činnosti pre druh sociálnej služby**, ktorý poskytuje tak, ako to ustanovuje § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách tým, že **odborná činnosť**, ktorou je **ošetrovateľská starostlivosť** je **v dozorovanom subjekte poskytovaná bez splnenia zákonných podmienok**.
2. Poskytovateľ poskytuje sociálnu službu v **domove sociálnych služieb** s registrovanou kapacitou⁴ 53 miest poskytovaných celoročnou pobytovou formou a 1 miesto poskytované týždennou pobytovou formou a v **špecializovanom zariadení** s registrovanou kapacitou 12 miest poskytovaných celoročnou pobytovou formou sociálnej služby.
3. Podľa ustanovenia § 38 ods. 5 zákona o sociálnych službách sa v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení podľa ustanovenia § 39 ods. 5 zákona o sociálnych službách **zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť**, ak toto zariadenie neposkytuje ošetrovateľskú

¹ Vid'. príloha č. 1;

² „Prijímateľ sociálnej služby má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu, sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti.“;

³ „Poskytovateľ sociálnej služby je povinný poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni.“;

⁴ Registrovanou kapacitou sa rozumie počet miest danej sociálnej služby zapísaný v registri sociálnych služieb, ktorý vedie miestne príslušný vyšší územný celok;

starostlivosť podľa § 22 zákona o sociálnych službách. Poskytovateľ týchto druhov sociálnych služieb je teda povinný buď poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť vlastnými zamestnancami, alebo ju zabezpečovať, napríklad prostredníctvom Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ďalej len „ADOS“), resp. kombinovaným spôsobom.

4. Podľa údajov v Informačnom systéme sociálnych služieb (ďalej len „IS SoS“), v ktorom sa vedie register sociálnych služieb, dozorovaný subjekt poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť **kombinovaným spôsobom**, a teda vlastnými zamestnancami v spolupráci s ADOS.
5. Dozorovaný subjekt má vo svojej Organizačnej štruktúre, platnej od 01.03.2024, na sociálno-zdravotnom úseku vytvorené pracovné miesta na pozícii sestra/praktická sestra-asistent. Podľa predloženého zoznamu ide o 6 takto zaradených zamestnancov, a to vedúcu úseku, 2 sestry a 3 praktické sestry-asistenti.
6. Zamestnanci dozorovaného subjektu v rozhovoroch uviedli, že ošetrovateľská starostlivosť je zabezpečovaná v spolupráci s ADOS, ktorej zástupca prichádza do zariadenia podľa požiadaviek, a to najmä pri potrebe odberu krvi. Pričom následnú **ošetrovateľskú starostlivosť tak poskytujú zamestnanci dozorovaného subjektu, konkrétne sestry/praktické sestry – asistenti**. Popísali, že ide najmä o podávanie liekov, subkutánnych liečiv, ošetrovanie dekubitov a iné ošetrenia.
7. Predmetné vyjadrenia zamestnancov dozorovaného subjektu potvrdzuje i interná dokumentácia poskytovateľa. Predložené „Knihy hlásení“, v ktorých **pracovníci zaznamenávajú** vykonané činnosti najmä kvôli prenosu informácií ďalšej pracovnej zmeny, uvádzajú v dozorovanom období rôzne zápisy podávania liekov, aplikáciu mastí, aplikáciu subkutánnych liečiv, ošetrovanie dekubitov či monitorovanie krvného tlaku. Konkrétne napríklad „Celodenné hlásenie“ zo dňa 03.01.2024 popisuje u p. [REDAKOVANÉ]: „*dekubity ošetrené betadine roztokom*“, nočné hlásenie dňa 29.-30.03.2024 resp. 30.-31.03.2024 uvádza: „[REDAKOVANÉ] - 20.00 hod. podaný inzulín 10j. ... [REDAKOVANÉ] – TK monitorovaný, P+V tekutín zaznamenaný, vykonaná brušná dialýza“, celodenné hlásenie z 24.05.2024 uvádza: „[REDAKOVANÉ]: podaný warfarín 5mg 1 tbl. TK monitorovaný, [REDAKOVANÉ]: P+V tekutín zaznamenaný. TK monitorovaný, [REDAKOVANÉ]: R+V gél do P oka podaný. [REDAKOVANÉ]: Inh. prášok + sprej podaný podľa potreby, podľa ordinácie. [REDAKOVANÉ]: dekubity mal ošetrené“.
8. Dozorovaný subjekt **však nie je poskytovateľom ošetrovateľskej starostlivosti** podľa ustanovenia § 22 zákona o sociálnych službách, keďže nemá podľa údajov o poskytovateľoch poskytujúcich ošetrovateľskú starostlivosť, ktoré vedie Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a zverejňuje ich na svojom webovom sídle, **pridelený kód poskytovateľa ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnych služieb**.
9. V súlade s ustanovením § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“) je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení sociálnej pomoci formou poskytovania zdravotnej starostlivosti. Podľa ustanovenia § 4 ods. 6 tohto zákona **ošetrovateľská starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb je poskytnutá správne**, ak je poskytnutá v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi. Podľa ustanovenia § 10a ods. 1 a 2 zákona o zdravotnej starostlivosti zariadenie sociálnej pomoci môže

poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť, ak ju poskytujú zamestnanci, ktorí spĺňajú podmienky na výkon zdravotníckeho povolania podľa osobitného predpisu. Zariadenie sociálnej pomoci, ktoré poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť, je povinné poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť v súlade so štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi, spĺňať základné materiálo-technické vybavenie podľa prílohy č. 1 k zákonu o zdravotnej starostlivosti, viesť zdravotnú dokumentáciu podľa § 19 ods. 2 zákona o zdravotnej starostlivosti a vykonávať v nej zápisy podľa § 21 ods. 4 až 6 zákona o zdravotnej starostlivosti, požiadať o pridelenie číselného kódu zariadenia sociálnej pomoci poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť podľa osobitného predpisu, do ôsmich dní od zápisu do registra sociálnych služieb, ktorý vedie vyšší územný celok podľa osobitného predpisu, ak ide o poskytovateľa sociálnej služby.

10. Dozorovaný subjekt teda poskytuje odbornú činnosť, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť, vlastnými zamestnancami bez splnenia zákonných podmienok na jej poskytovanie a zároveň nezabezpečuje (prostredníctvom ADOS) ošetrovateľskú starostlivosť v dostatočnom rozsahu, a teda **takýto postup dozorovaného subjektu pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti je neodborný.**

B. OCHRANA ŽIVOTA, ZDRAVIA A DÔSTOJNOSTI PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

I. NEPLNENIE POVINNOSTI PODĽA USTANOVENIA § 9 ODS. 8 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH – KRITÉRIÁ 1.9⁵

1. Dozorovaný subjekt pri poskytovaní sociálnej služby vo vzťahu k prijímateľom sociálnej služby **nerealizuje dostatočné preventívne opatrenia a postupy na zabránenie ponižujúcemu zaobchádzaniu a iným formám zlého zaobchádzania.**
2. Poskytovateľ má vo svojich interných dokumentoch: „Ochrana a dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby“, „Etický kódex zamestnancov“ a „Postupy pri zvládaní klientov s mentálnou retardáciou s poruchami správania“, formálne spracované postupy a preventívne opatrenia na ochranu pred zlým zaobchádzaním, tieto ale pri poskytovaní sociálnej služby **vo vzťahu k prijímateľom sociálnej služby v dostatočnej miere nerealizuje.**
3. Z rozhovorov s prijímateľmi sociálnej služby a následne aj z poskytnutej internej dokumentácie totiž vyplynulo, že v dozorovanom subjekte sa vyskytli/vyskytujú prejavy inštitucionálneho násillia, kedy konkrétny zamestnanec, zaradený na pracovnej pozícii ako praktická sestra – asistent, pri výkone svojej pracovnej činnosti fyzicky ubližuje prijímateľom

⁵ „Poskytovateľ sociálnej služby má spracované a realizuje preventívne opatrenia a postupy na zabránenie mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ostatným formám zlého zaobchádzania. Zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby zaobchádzajú s prijímateľmi sociálnej služby ľudsky, dôstojne a s úctou. Žiadny prijímateľ sociálnej služby nie je vystavený akejkoľvek forme týrania, ponižujúceho zaobchádzania, zneužívania alebo iným formám zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby má prijaté náležité opatrenia, aby nedochádzalo k žiadnym formám týrania, zanedbávania, zneužívania alebo zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby pomáha prijímateľom sociálnej služby, ktorí boli týraní, zanedbávaní alebo zneužívaní, získať potrebnú podporu. Voči osobe, o ktorej bolo preukázané, že týra, zneužíva alebo zanedbáva prijímateľov je vyvodená disciplinárna a iná právna zodpovednosť.“;

sociálnej služby. Konkrétny prijímateľ sociálnej služby v rozhovore popísal, ako bol zo strany uvedenej zamestnankyne v minulosti fyzicky napadnutý úderom po tvári.⁶ Predmetnú skutočnosť potvrdil ako očitý svedok danej udalosti aj iný prijímateľ sociálnej služby. Zároveň takéto neprípustné správanie zamestnankyne popísal z vlastnej skúsenosti aj ďalší prijímateľ sociálnej služby⁷.

4. Predložená dokumentácia poskytovateľa sociálnej služby v čase výkonu dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby obsahovala aj „SPRÁVU ZO PSYCHOLOGICKÉHO VYŠETRENIA“⁸ zo dňa 13. apríla 2023 o priebehu krízovej intervencie medzi prijímateľom sociálnej služby a službukonajúcimi zamestnancami dozorovaného subjektu z dôvodu aktuálneho konfliktu. Správa je spracovaná zamestnankyňou poskytovateľa - psychologičkou [REDAKOVANÉ], kde v časti „Výsledky“ uvádza: „... PSS ... *nebol stotožnený s takýmto prístupom a začal kričať a nadávať na obe zamestnankyne, ktoré boli v službe, na čo do začínajúceho konfliktu prišla zamestnankyňa, ktorá mala službu na prízemí. Táto zamestnankyňa nakričala na ... a dala mu facku, čo priznala.*“ Správa v svojom závere odporúča konfrontáciu a prešetrenie za účasti riaditeľa zariadenia „*nakoľko sa konflikty prehlbujú a zamestnanci nedodržiavajú etický kódex, čo neprospieva psychickej pohode všetkých PSS.*“ Psychologička v rozhovore so zamestnancami ISV potvrdila totožnosť vyššie uvedenej zamestnankyne. Z uvedeného ďalej vyplýva, že vedenie dozorovaného subjektu, teda štatutárny zástupca poskytovateľa vedel o tom, že došlo ku konfliktu medzi zamestnankyňami a prijímateľom sociálnej služby, pričom nebol dodržaný etický kódex zamestnancov, no situáciu nijakým spôsobom neriešil.
5. Takýto prístup zamestnancov poskytovateľa je možné vnímať ako **ponižujúce zaobchádzanie s prijímateľmi sociálnej služby ako zákonom chránenými osobami.**⁹
6. **Prostredie, v ktorom je sociálna služba poskytovaná a zároveň spôsob vykonávania odborných činností je možné vnímať i ako tzv. „totálnu inštitúciu“¹⁰, ktorej znakmi sú napríklad izolácia od širšej komunity, nedostatočná kontrola nad vlastným životom, rigidita a rutina, paternalistické vzťahy, pravidlá, ktoré vychádzajú viac z potrieb inštitúcie/zariadenia než samotných klientov. Dlhodobý pobyt odkázanej fyzickej osoby v takomto prostredí je potom možné a i potrebné vnímať ako jednu z foriem zlého zaobchádzania.**
7. Prostredie, v ktorom je poskytovaná sociálna služba musí byť bezpečné, stimulujúce a priaznivé pre aktivizáciu prijímateľov sociálnej služby, a títo majú mať zabezpečené primerané a dobré podmienky na bývanie, právo na nenarušovanie svojho osobného priestoru a zabezpečenie intimity. Budovy dozorovaného subjektu a ich vnútorné prostredie nie sú prispôsobené potrebám osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie nielen pri vstupe, ale aj vo vnútorných priestoroch ubytovacej časti, rovnako tak aj v administratívnej časti, ktorej súčasťou sú aj priestory určené na aktivizáciu prijímateľov a jedáleň. **Prijímatelia so zníženom mobilitou sú tak vystavení izolácii.**

⁶ Vid'. príloha č. 2;

⁷ Vid'. príloha č. 3;

⁸ Vid'. príloha č. 4;

⁹ § 139 ods. 1 písm. d) zákona č. 300/2005 Trestný zákon;

¹⁰ GOFFMAN, Erving. *Asylums: essays on the social situation of mental patients and other inmates*. Garden City (New York): Anchor Books, 1961. ISBN 10: 0140210075;

8. Bezbariérový prístup je v dozorovanom subjekte zabezpečený len v trojpodlažnej obytnej budove kaštieľa, a to prostredníctvom schodiskovej zdvíhacej plošiny pri vstupe do budovy zo zadnej strany. Prijímatelia však v rozhovoroch uviedli, že plošinu samostatne obsluhovať nevedia, zamestnanci nepreferujú jej používanie, preto je prevažnú časť roka nevyužívaná. Pri prekonávaní prekážok (napríklad pri zostupe zo schodov alebo vzostupe do schodov) sú tak imobilným alebo čiastočne mobilným prijímateľom nápomocní iní prijímatelia. Sami a bez pomoci sa z/do budovy nedostanú. Takýto spôsob poskytovania sociálnej služby je možné považovať i **za zásah do práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti**, keďže prijímateľ s obmedzenou mobilitou je schopný sa mimo interiér podlažia, na ktorom je ubytovaný, samostatne pohybovať len na základe dobrej vôle ďalších osôb poskytnúť mu potrebnú pomoc.
9. Obytné miestnosti prijímateľov sociálnej služby nespĺňajú zákonné požiadavky na minimálnu podlahovú plochu určenú pre jednu osobu, ani na počet ubytovaných osôb, keďže vo viacerých izbách je ubytovaných až šesť prijímateľov na jednej izbe.¹¹ Prijímatelia v prípade potreby nemajú možnosť privolať si pomoc personálu signalizačným zariadením. Zároveň svojou kompozíciou a materiálnym vybavením¹² izby nepripomínajú prirodzené domáce prostredie a **prijímatelia nemajú zabezpečené právo na nenarušovanie osobného priestoru, teda právo na súkromie**.
10. Na prízemí ubytovacej časti budovy sa napríklad nachádza miestnosť¹³ s priamym prechodom do ďalších dvoch obytných izieb, ktorá slúži zároveň ako ubytovacia miestnosť pre piatich prijímateľov s najvyššou mierou potrebnej podpory, jedáleň a tiež ako spoločenská miestnosť. Ubytovacia časť na 1. poschodí určená pre mobilných a čiastočne mobilných prijímateľov pôsobí ako uzatvorené oddelenie – vstupné dvere sú z vnútornej strany opatrené guľou¹⁴. Ako uviedol službukonajúci personál, je to z dôvodu bezpečnosti prijímateľov, keďže jednotlivé podlažia obytnej budovy spája strmé schodisko a na oddelení býva i jeden slabozraký prijímateľ. Strava je vybraným prijímateľom podávaná v umelohmotných miskách, títo ju v čase výkonu dozoru konzumovali v predsieni (na chodbe) oddelenia.¹⁵
11. V administratívnej budove dozorovaného subjektu sa na prízemí, nachádza stravovacie zariadenie (kuchyňa a jedáleň), ktoré sa využíva aj na nácvik varenia v rámci aktivizácie prijímateľov sociálnej služby. Na poschodí sa nachádzajú viaceré aktivizačné miestnosti, slúžiace na využívanie prvkov rôznych druhov terapií (napr. muzikoterapie, arteterapie), ktoré však, z dôvodu nezabezpečenia bezbariérového prístupu, nemôžu využívať prijímatelia so zníženou mobilitou. Počas výkonu dozoru na mieste v týchto priestoroch neprebiehali žiadne aktivity.
12. Budova ubytovacej časti je značne fyzicky opotrebovaná a v nevyhovujúcom technickom stave, na oknách sú nainštalované mreže¹⁶. Samostatný pohyb prijímateľov bez sprievodu

¹¹ Vid'. príloha č. 5;

¹² Príloha č. 5 k vyhláške č. 259/2008 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o podrobnostiach a požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

¹³ Vid'. príloha č. 6;

¹⁴ Vid'. príloha č. 7;

¹⁵ Vid'. príloha č. 8;

¹⁶ Vid'. príloha č. 9;

mimo areálu zariadenia je skôr ojedinelý. Prijímatelia teda majú len obmedzenú možnosť využívať inak bežne dostupné služby v rámci komunity.

13. Prijímatelia sociálnej služby **nemajú možnosť sami hospodáriť s finančnými prostriedkami alebo nakladať s finančnou hotovosťou**. V rozhovoroch zamestnanci sociálno-zdravotného úseku uviedli, že nákupy pre prijímateľov realizuje opatrovník alebo inštruktor sociálnej rehabilitácie, ktorý za daný nákup zaplatí vlastnými finančnými prostriedkami a následne si ich vyúčtuje v pokladni zariadenia. Ako dôvod zamestnanci uviedli obmedzenie spôsobilosti prijímateľov na právne úkony, resp. u dvoch prijímateľov spôsobilých na právne úkony, nerozpoznanie hodnoty peňazí.
14. Prijímatelia sú v dozorovanom subjekte aktivizovaní formou zapájania do obslužných činností (napr. v jedálni, v pracovni, pri upratovaní a údržbe areálu), ale aj do vykonávania odbornej činnosti, ktorou je pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Ide pritom o úkony sebaobsluhy (napríklad pri osobnej hygiene alebo obliekaní), ktoré môžu predstavovať zásah do intimity a dôstojnosti prijímateľov, ktorým sú takýmto spôsobom (v súčinnosti s inými prijímateľmi) poskytované.
15. Prijímatelia sú zo strany zamestnancov poskytovateľa k tejto „pomoci“, resp. aktivite motivovaní systémom odmeňovania (napríklad podávaním kávy, cigarety). Teda nie je možné posúdiť, či ide zo strany prijímateľov o naučené, podmienené správanie, či dokonca zneužívanie zo strany zamestnancov poskytovateľa alebo o dobrovoľnú účasť prijímateľov na takejto forme aktivizácie.
16. Každý prijímateľ sociálnej služby má právo na sebaurčenie, náležitú podporu, zmysluplnú aktivizáciu a participáciu v rôznych oblastiach spoločenského, komunitného alebo osobného života. Stereotypný režim a paušálna starostlivosť v dozorovanom subjekte obmedzujú autonómiu prijímateľa sociálnej služby. Poskytovateľ by mal vytvárať také stimulujúce a prívetivé prostredie pre prijímateľov, ktoré by zohľadňovalo ich zdravotný stav, možnosti a schopnosti, podporovalo ich aktívny život a v čo najväčšej miere sa približovalo k podmienkam v domácom prostredí, **teda i podľa požiadaviek platnej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb (osobitne práv prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 6 zákona o sociálnych službách) eliminovať alebo aspoň minimalizovať inštitucionálne prvky**.

Čiastkový protokol bol vypracovaný v Bratislave dňa 02.10.2024.

S obsahom protokolu bol dozorovaný subjekt „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, Lipová 131, 941 02 Lipová, IČO 00587052 oboznámený elektronickou formou odoslanou ISV dňa 02.10.2024.

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR:

.....

.....

[Redacted]

.....

[Redacted]

.....

Za „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, Lipová 131, 941 02 Lipová, IČO 00587052 bol protokol o výsledku dozoru podpísaný dňa

Mgr. Ivan Trnka, štatutárny zástupca

.....

PRÍLOHY K PROTOKOLU

1. Podnet na začatie konanie o výmaze z registra sociálnych služieb.
2. Prepis z rozhovoru č. 1 s PSS.
3. Prepis z rozhovoru č. 2 s PSS.
4. Správa zo psychologického vyšetrenia.
5. Fotodokumentácia – šesťlôžkové izby PSS.
6. Fotodokumentácia – miestnosť, ktorá slúži zároveň ako ubytovacia miestnosť pre piatich prijímateľov sociálnej služby s najvyššou mierou potrebnej podpory, jedáleň a tiež ako spoločenská miestnosť.
7. Fotodokumentácia – vstupné dvere oddelenia na 1. poschodí, opatrené z vnútornej strany guľou.
8. Fotodokumentácia – strava podávaná vybraným PSS v umelohmotných miskách, konzumovaná v predsieni (na chodbe) oddelenia.
9. Fotodokumentácia – mreže na oknách ubytovacej budovy.

**MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Inšpekcia v sociálnych veciach
odbor procesného a metodického
riadenia
Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava**

**Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja
Rázusova 2A
949 01 Nitra**

Vaše číslo/zo dňa

**Naše číslo
22783/2024-M_OPMR**

Vybavuje/linka

**Bratislava
02.10.2024**

**VEC: PODNET NA ZAČATIE KONANIA O VÝMAZE Z REGISTRA
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**

Inšpekcia v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“ alebo „ministerstvo“) podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“)

PODÁVA PODNET

Nitrianskemu samosprávnemu kraju, so sídlom Rázusova 2A, 949 01 Nitra

NA ZAČATIE KONANIA O VÝMAZE Z REGISTRA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“)

subjektu:

**„LIPKA“,
Zariadenie sociálnych služieb Lipová
Lipová 131, 94102 Lipová
IČO: 00587052**

so sídlom:

druh a forma poskytovanej sociálnej služby:

**Lipová 131, 94102 Lipová
domov sociálnych služieb,
celoročná pobytová forma
špecializované zariadenie,
celoročná pobytová forma
Lipová 131, 94102 Lipová,**

v mieste poskytovania sociálnej služby:

a to z dôvodu, že pri výkone dozoru na mieste boli zistené pri poskytovaní sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení také nedostatky, u ktorých ISV predpokladá, že odôvodňujú začatie konania o výmaze z registra sociálnych

služieb. vzhľadom na to, že poskytovateľ sociálnej služby prestal spĺňať podmienky na zápis do registra.

ODÔVODNENIE

1. ISV na základe poverenia č. 189/2024/OIvSS začala dňa 06. júna 2024 výkon dozoru v dozorovanom subjekte podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach – „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová, Lipová 131, 94102 Lipová, IČO 00587052 (ďalej len „ZSS Lipová“ alebo „poskytovateľ sociálnej služby“ alebo „dozorovaný subjekt“). Dozorovaný subjekt je poskytovateľom sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení.
2. Predmetom dozoru u poskytovateľa sociálnych služieb je dodržiavanie jeho povinností v období od 01. januára 2024 do dňa začatia výkonu dozoru – poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách, vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v súlade s prílohou č. 1 podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách, pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách a plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2 podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách a to Kritérium 1.4 (Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby), Kritérium 1.8 (Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia), Kritérium 1.9 (Ochrana pred zlým zaobchádzaním), Kritérium 2.2 (Štruktúra a počet pracovných miest a kvalifikačné predpoklady na ich plnenie sú v súlade s § 84. Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám) a Kritérium 3.3 (Prijímateľom pobytovej sociálnej služby je poskytovaná primeraná strava, nezávadná pitná voda a zabezpečované oblečenie, ktoré vyhovuje ich potrebám a preferenciám).
3. ISV počas výkonu dozoru na mieste zistila pri poskytovaní sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení dozorovaného subjektu také nedostatky, ktoré odôvodňujú zo strany vecne príslušného správneho orgánu začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb z dôvodu, že poskytovateľ sociálnej služby prestal spĺňať podmienky na zápis do registra.
4. Podľa ustanovenia § 64 ods. 6 zákona o sociálnych službách sa údaje o hygienických podmienkach zodpovedajúcich druhu, forme a počtu prijímateľov sociálnej služby preukazujú kópiou právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov do prevádzky alebo o zmene v ich prevádzkovaní a o schválení prevádzkového poriadku alebo jeho zmeny príslušným orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
5. Dozorovaný subjekt ISV predložil dokument „Prevádzkový poriadok zariadenia sociálnych služieb“ z januára 2018, v ktorom je o. i. uvedené, že: „Bývanie je

zabezpečené v 3 – 7 lôžkových izbách“. Z dokumentu nie je zrejmé, kedy bol vydaný a ani právne relevantným postupom schválený. Iný dokument preukazujúci plnenie prevádzkových podmienok poskytovateľ sociálnej služby ISV nepredložil.

6. ISV požiadala listom zo dňa 25.06.2024 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch (ďalej len „RÚVZ NZ“) o vykonanie štátneho zdravotného dozoru a o poskytnutie súčinnosti na účely výkonu inšpekcie v sociálnych veciach. Zároveň v rovnaký deň požiadala o poskytnutie súčinnosti aj Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja. Požiadavka sa týkala zaslania všetkých relevantných dokladov a poskytnutia informácií o samotnom priebehu a výsledku vo veci zápisov dozorovaného subjektu do registra poskytovateľov sociálnych služieb v roku 2009 a 2011 (keďže domov sociálnych služieb bol zapísaný podľa dostupných informácií z informačného systému sociálnych služieb ministerstva dňa 13.07.2009 a špecializované zariadenia dňa 06.09.2011). Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja vo svojej odpovedi zo dňa 23.07.2024 o. i. konštatoval nasledovné: „V roku 2011 poskytovateľ sociálnych služieb pri zmene zápisu v registri predložil Rozhodnutie RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch č. 3774-2/2011 o schválenej zmene v poskytovaní sociálnych služieb zo dňa 26.8.2011 /Domov sociálnych služieb pre 56 klientov a špecializované zariadenie pre 10 klientov/, ako doklad preukazujúci hygienické podmienky“. Vo svojej odpovedi záverom uvádza, že: „v zariadení sa nevykonávajú žiadne veľké stavebné úpravy, nakoľko svojou podstatou bolo zariadenie pripravované prejsť procesom deinštitucionalizácie.“
7. RÚVZ NZ vo svojej odpovedi zo dňa 04.09.2024 uvádza viaceré závažné nedostatky týkajúce sa prevádzkových podmienok poskytovania sociálnej služby, pričom konštatoval nesúlad schváleného prevádzkového poriadku poskytovateľa s platnou právnou úpravou, a to v častiach týkajúcich sa kapacity dozorovaného subjektu. Podľa zistení RÚVZ NZ dozorovaný subjekt prekračuje povolený počet ubytovaných prijímateľov sociálnej služby o 25 prijímateľov, čo nie je v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z.“). „V súvislosti s prekročením počtu ubytovaných klientov zariadenia bol tiež zistený nesúlad schváleného Prevádzkového poriadku zariadenia LIPKA s platnou právnou úpravou, a to v častiach týkajúcich sa kapacity zariadenia“. Vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z. účinná od 01. augusta 2008 stanovila požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, ktoré je poskytovateľ sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení povinný splniť podľa ustanovenia § 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách. Na základe ustanovenia § 15a ods. 3 uvedenej vyhlášky (novela vyhlášky č. 210/2016 Z. z.) zariadenia sociálnych služieb, ktorých priestory boli uvedené do prevádzky pred 1. októbrom 2016, museli splniť požiadavky podľa vyhlášky účinnej od 01. októbra 2016 do 01. októbra 2018. Zákonodarec týmto prechodným ustanovením určil exaktnú koexistenciu starej a novej právnej úpravy, ktorej účelom bolo upraviť transformáciu právne relevantných skutočností pôvodnej právnej úpravy na podmienky novej právnej úpravy.
8. Podľa ustanovenia § 21 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov možno ubytovacie zariadenia, ktoré poskytujú hromadné ubytovanie, prevádzkovať, len ak spĺňajú požiadavky na vnútorné prostredie, priestorové usporiadanie, funkčné členenie, vybavenie a na prevádzku ubytovacích zariadení ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f), t. j. vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. Podľa § 21 ods. 3 uvedeného

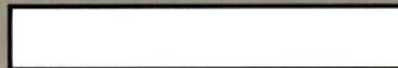
zákona sú právnické osoby, ktoré prevádzkujú ubytovacie zariadenia, povinné zabezpečiť požiadavky podľa § 21 ods. 2, vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho regionálnemu úradu verejného zdravotníctva.

9. **Dozorovaný subjekt nemá „schválený“ prevádzkový poriadok v právne relevantnom postupe vecne príslušným orgánom verejnej správy - regionálnym úradom verejného zdravotníctva. ISV teda konštatuje, že uvedené zákonom stanovené požiadavky a povinnosti od 01. októbra 2018 k dnešnému dňu dozorovaný subjekt neplní.**
10. Priestory bývalého „kaštieľa“, v ktorých je sociálna služba poskytovaná, nespĺňajú zákonné požiadavky pobytového zariadenia sociálnych služieb. Ako je to uvedené i vyššie, poskytovateľ sa od roku 2018 doposiaľ nevysporiadal, ani inak neriešil súlad resp. trvajúci i aktuálny nesúlad so zákonnými požiadavkami, a nezaistil pre poskytovanie sociálnych služieb dôstojné priestory, ktoré by spĺňali požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov. Dispozícia a vybavenie jednotlivých miestností v dozorovanom subjekte nevytvára dostatočné podmienky na zachovanie osobného priestoru (súkromia) a dôstojnosti prijímateľov sociálnych služieb, zároveň predstavuje značný zásah do ich osobnej integrity.
11. V dozorovanom subjekte **nie sú splnené požiadavky na maximálny počet ubytovaných v izbe podľa prílohy č. 5, tabuľky č. 8 vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z., keď vo viacerých izbách je ubytovaných až 6 prijímateľov sociálnej služby na jednej izbe.** Okrem toho, v obytných priestoroch abscentuje požadované materiálne vybavenie izieb a viaceré izby prijímateľov sú prechodné.
12. Účelom registrácie sociálnej služby je nielen definovanie ale aj overenie registračných podmienok, ktoré predstavujú základný predpoklad pre kvalitne poskytovanú sociálnu službu pre prijímateľov sociálnej služby – fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Tieto podmienky, tak ako ich určuje zákonodarcu v platnej právnej úprave (priestorové, materiálne a hygienické podmienky), sú predovšetkým primárnou garanciou minimálneho zákonného obsahu a rozsahu poskytovanej sociálnej služby pre osoby prijímateľov sociálnej služby, ktorý musí poskytovateľ sociálnej služby spĺňať a na ktorý nadväzujú ďalšie súvisiace požiadavky a štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby. Priestorové podmienky, materiálne vybavenie a hygienické podmienky majú zodpovedať počtu prijímateľov sociálnej služby, druhu poskytovanej sociálnej služby, potrebám prijímateľov sociálnej služby, byť v súlade s platnými právnymi predpismi. **Poskytovateľ sociálnej služby má pritom jasne zákonom o sociálnych službách definovanú povinnosť tieto podmienky plniť po celú dobu poskytovania sociálnej služby.** Na túto povinnosť však nutne nadväzujú povinnosti vecne príslušného orgánu verejnej správy vo veciach registrácie ako aj kontinuálneho overovania trvania týchto podmienok na zápis do registra.
13. Podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ministerstvo, ak pri výkone dozoru zistí nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby **odôvodňujúce začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, podá na príslušný orgán podnet na začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb.** Legitímym základom takéhoto ex offi postupu – podnetu ministerstva je ochrana verejného (spoločenského) záujmu tak, aby sociálne služby boli poskytované v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a aby príslušný orgán – vyšší územný celok svojou činnosťou garantoval, že v registri sociálnych služieb budú zapísané, ako poskytovatelia sociálnych služieb, len tie subjekty, ktoré spĺňajú všetky zákonné podmienky. Podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona o sociálnych službách, vyšší územný celok rozhodne o výmaze z registra, ak poskytovateľ sociálnej služby bol zapísaný do

registra na základe nepravdivých údajov alebo neúplných údajov alebo prestal spĺňať podmienky na zápis do registra. V prípade, že je naplnená niektorá zákonná podmienka na výmaz, vyšší územný celok je povinný uplatniť princíp oficiality, a teda začať konať z úradnej povinnosti, osobitne ak sú splnené zákonné podmienky na začatie konania, ktoré konštituuje v tomto prípade predovšetkým ohrozenie a/ alebo porušovanie verejného záujmu, ochrana práv a oprávnených záujmov osôb.

14. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) prvého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach má ministerstvo právo zúčastniť sa správneho konania podľa zákona o sociálnych službách, ktorého účastníkom je dozorovaný subjekt - poskytovateľ sociálnej služby. Podľa ustanovenia § 15a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov má zúčastnená osoba na takomto správnom konaní právo byť upovedomená o začatí konania, podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia.
15. ISV, podľa ustanovenia § 13 ods. 2 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe, ak je predmet kontroly (dozoru) osobitý a súčasne vyžaduje zaznamenať stav časti predmetu kontroly (dozoru) z dôvodu osobitného postupu alebo osobitného spôsobu riešenia zistených nedostatkov, vypracovala vo veci dozoru podľa poverenia vyššie špecifikovaného čiastkový protokol, ktorý zaslala dozorovanému subjektu.

S pozdravom

Príloha:

Čiastkový protokol o výsledku dozoru pri poskytovaní sociálnych služieb („LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová)

Rozhovor č. 1

06:38 – 11:10

PSS: „Keď je v robote tá sestrička, tá, čo ma nepúšťa ven, tak sa vadí so mnou, nadáva do matere a tak.“

ISV: „Čiže jedna je taká, čo Vás nechce púšťať von? Viete ako sa volá?“

PSS: „Môžem povedať? [REDACTED].“

ISV: „Áno.“

PSS: „Tá je taká prísna a už mi dala aj facku.“

ISV: „Ale to len vám alebo aj niekomu inému?“

PSS: „Aj niekomu...“

ISV: „Áno? A za čo tak, akože čo ju vie tak najedovať, že Vám dá facku? Keď čo sa deje?“

PSS: „Poviem Vám takto, nielen ja, ale aj druhí, len oni sa boja povedať. Ale ja nebudem ticho, ja si viem otvoriť ústa ešte väčšie. Že kde ich posadíte, tam musia byť, nemôžu sa pohnúť. Musia len sedieť. Ja som sa vyprával aj s pánom riaditeľom, som mu všetko hovoril a on čo povedal, že není pravda, ona je dobrá. Hovorím, p. riaditeľ, veď keby ste prišli na to oddelení, tak potom by ste povedali.“

ISV: „No dobre, a teda tá pani [REDACTED], že prečo niektorá situácia skončí tým, že dá facku? Čo sú to za situácie, kedy sa tak vie nahnevať?“

PSS: „Ja keď volačo povím, jej všetko vadí. Nemôžem sa baviť ani s druhú zamestnankyňu, ktorú mám rád, pošle ma ďál, p. [REDACTED], aby som sa nevyprával s tou druhou.“

ISV: „Čo jej na tom vadí?“

PSS: „Takto oni robá, ona. A keď idem sa vyprávať, nechcem pred Vama zahrešiť...“

ISV: „Môžete, kľudne.“

PSS: „Ona povie: „Hybaj do pi.. matere. To je aké správanie ku klientom? Potom, ona velice, aby ja som ju poslúchal. To sa nedá.“

ISV: „Hej, že keď sa takto chová, tak potom nemáte prečo ju poslúchať.“

PSS: „Nikto by si nenechal hentak do matere nadávať.“

ISV: „Čo to znamená poslúchať p. [REDACTED]? V akých situáciách?“

PSS: „No, to je, lebo ja neostanem na oddelení. Ja vstanem ráno, idem do kúpeľne umyť sa a tak, potom trochu som na telefón, a potom sa chytím vonku na terasu, pozeráť jako prichádzajú zamestnanci do roboty a zdravím ich. A ona dójde a začne bláčať jak taký pavián.“

ISV: „Kvôli tomu, že ste tam, že sa pozeráte?“

PSS: „Ja, ja, druhý jej nevadí, ale ja. Mne tak to leze na nervy.“

ISV: „A, čo chce? Aby ste išli do vnútra, aby ste sa nepozerali?“

PSS: „Áno, jej to vadí.“

Rozhovor č. 2

00:08 – 05:15

ISV: „Chceli sme sa teda opýtať, ako sa Vám tu žije, či ste spokojný?“

PSS: „Ja nie som spokojný.“

ISV: „A prečo?“

PSS: „Lebo som uzavretý jak nejaký, nechcem povedať.“

ISV: „No a čo sa Vám tu páči?“

PSS: „Mne sa tu ľúbi, lebo je tu aj dobre, ale tá pani, oná, jak sa volá? [REDAKCE] mi dala včera facku.“

ISV: „A prečo Vám dala facku?“

PSS: „Hat, že som neposlúchal, ale hovorím: Ja budem robiť to čo vládzem, ale nemusí zase fackať deti vždycky.“

ISV: „A čo ste robili?“

PSS: „Ja niekedy mám aj občas také nervy a neviem to až tak zvládať, lebo tu sú také prípady, že musia o všetkom vedieť a všetkom vyprávať a ja to nenávidím, aj za to, ale najviac ma rozčúlilo, že došla, aj [REDAKCE] došiel, aj [REDAKCE], aj [REDAKCE], aj všetci a začali do jedného. Potom sa tu so mnou zavrela a takú mi dala facku, že to je nehorázne. A mama mi povedala, tu ju mám uloženú v telefóne, že to mám riešiť s Vami. Tak som to povedal včera, že ma udrela, lebo to by sa nemalo, podľa mňa.“

ISV: „A už sa to stalo viackrát?“

PSS: „Viackrát sa to stalo, že minule som bol na prízemí a dala mi tiež facku a ja to nenávidím, keď niekoho fackuje a ona aj mňa, keď niečo nechcem poslúchnuť.“ Hovorím: „Ja budem za tým stáť, že chcem ísť odtiaľto preč, lebo toto je nenormálne, čo tu oni robia.“

ISV: „A aj niekomu inému dala facku?“

PSS: „Aj, dala aj.“

ISV: „Komu?“

PSS: „Mne, mne najviac dala, lebo som povedal jej minule, tuto pred všetkými, že nebudem ju poslúchať, to čo ona povie a nechcem, aby ma bila, lebo to je nenormálne. Dala aj [REDAKCE], to čo ten [REDAKCE], čo tu bol, hore, čo som sa včera s ním rozprával, že povedal som mu to, že povedz, že aj mne dala facku a on nechcel povedať, lebo on povedal, že ja som nič nevidel.“

ISV: „Aha.“

PSS: „No a to mi nepáčilo, že o povedal, že ja som nič nevidel. Hovorím: „Ale musel si vidieť, keď si tam bol.“ On naschvál povedal: „Ale videli ste niečo?“

ISV: „A iné sestričky takto nerobia?“

PSS: „Nie.“

ISV: „Iba ona?“

PSS: „Iba ona, áno.“

ISV: „A ktoré sú to tie veci, ktoré nechceš robiť, keď Ti za to dá facku?“

PSS: „Hat, lebo, keď neposlúchneme niečo, tak hneď už kričí, hneď už kričí, nenormálne. Napr. idem tuto, čo sa napája ten malý [REDAKCE], tak tam si sadnem iba a telefonujem potichu s mamou, a to jej asi vadí, že ja telefonujem s mamou, ale kde mám, do péčka, telefonovať, keď tu mám len dve paličky. No a tu je zlý signál a vždycky tu bol aj bude, lebo to nenávidím, keď niekto ma aj bije, aj ostatných už bila, aj [REDAKCE], čo sa včera chcel s Vami rozprávať, no tak aj jeho bila v minulosti.“

ISV: „A už nebije?“

PSS: „Nie. Lebo ona je taká, že bije stále, neviem, či to ustája alebo čo mám robiť kvôli tomu. Pozrite jak už normálne sa takto klepem, normálne som nervózny, všetko mám spotené.“

13:01 – 13:50

ISV: „Dobre, je ešte niečo, čo nám chcete povedať? Alebo kľudne hovorte.“

PSS: „Ja chcem povedať, že chcel by som ísť buď k pestúnke, alebo do iného zariadenia.“

ISV: „Kvôli čomu?“

PSS: „Tej [REDACTED].“

ISV: „Kvôli tej pani [REDACTED], áno.“

PSS: „Lebo ona mi povedala, že má takého veľkého chlapa a že dneska som ho videl, celkom sympatický bol mi, tak som si pomyslel, Kriste pane, čo by mi ten spravil keby..., no. Ona sa furt len vyhráža.“

ISV: „No dobre, ďakujeme veľmi pekne za rozhovor.“

„LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová

SPRÁVA ZO PSYCHOLOGICKÉHO VYŠETRENIA

Meno a priezvisko: [REDACTED]
 Narodený/á: [REDACTED]
 Diagnóza: F 71.8 MP ľahkého stupňa s poruchami správania,
 G 40 Epilepsia grand mal
 Dátum vyšetrenia: 13.4.2023

Vec: Psychologické vyšetrenie PSS

Dňa 13.4.2023 prebehla krízová intervencia s PSS [REDACTED] a službukonajúcimi zamestnancami SZÚ „Lipka“ Lipová.

VÝSLEDKY

PSS mal ráno konflikt so službukonajúcimi. Tvrdil, že jeden PSS bol fyzicky napadnutý zamestnankyňou, ktorá PSS údajne vyhnala s kuchynky neprípustným spôsobom (mala ho udrieť lyžičkou po hlave). Toto tvrdenie službukonajúca poprela a napadnutý PSS potvrdil.....

PSS [REDACTED] alebo stotožnený s takýmto prístupom a začal knčať a nadávať na obe zamestnankyne, ktoré boli v službe, na čo do začínajúceho konfliktu prišla zamestnankyňa ktorá mala službu na prízemí. Táto zamestnankyňa nakrčala na [REDACTED] a dala mu facku, čo priznala [REDACTED] to vykoľajilo z miery, preto jej začal vulgárne nadávať, prekročil okružný stôl na ktorom mal položený čaj a chcel ju napadnúť k čomu nedošlo, nakoľko jeho zdravotný stav mu v tomto úmysle nedovoľoval dokončiť.

Daná zamestnankyňa sa začala rozčuľovať v čom začala aj komunikovať s ostatnými zamestnankyňami v službe, a vyjadnila sa spôsobom, citujem: „Výchova tu nič nerobí, len sedí na piči“, čo PSS [REDACTED] urazilo a začal ich obhajovať. Následne zamestnankyne VPÚ (medzi ktoré spadá aj psychológ „LIPKA“, ZSS Lipová) vyzvali ku konfrontácii všetky strany zúčastnené a zainteresované do konfliktu.

Konfrontácia prebehla na vo vonkajších priestoroch (na balkóne), kde službukonajúca zamestnankyňa z prízemia poprela svoje tvrdenie a začala vstupovať opätovne do hádky s PSS [REDACTED] tak radšej z konfrontácie odišla.

ZÁVER

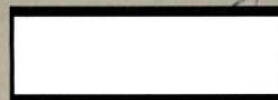
PSS [REDACTED] bol poučený, že sa k personálu má správať slušne a na úrovni. Zamestnankyne SZÚ sa však správali k PSS [REDACTED] neprístupne – vulgárne nahlas nadávali pred PSS (čo nie je ojedinelý prípad keď zamestnankyne SZÚ prejavili vulgárne správanie, a ich podstatou pracovanie dňa bolo rozpitvovanie klebiet a intrigy).

ODPORÚČANIE

Daná vec by sa mala konfrontovať a prešetriť v prítomnosti štatutárneho zástupcu ZSS, nakoľko sa konflikty v ZSS „LIPKA“, ZSS Lipová prehlbujú a zamestnanci nedodržiavajú etický kódex, čo neprospieva psychickej pohode všetkých PSS.

Takže odporúčam povinné školenie pre zamestnankyne SZU, ktoré by bolo zamerané na komunikáciu zamestnancov s mentálne postihnutým klientom, a takisto na zvládanie agresívneho správania klientov.

Dátum 14.04.2023

psychológ

